

JARDINERIA SOSTENIBLE

Els humans, en la nostra activitat diària, deixem una enorme empremta al nostre planeta, mentre que qualsevol animal o planta deixa una herència minimitzada. Des de la nostra secció volem tractar de manera contínua models, actituds, hàbits i comportaments ecoambientals. Avui proposem una manera sostenible de treballar amb les plantes ornamentals, ja siga al jardí o a la terrassa: la jardineria ecològica o ecojardineria.

Què vol dir jardineria ecològica? Per què és diferent de la jardineria convencional? Perquè treballa amb la pretensió de mantenir l'harmonia amb l'entorn i ser més respectuosa amb el medi ambient. Per exemple podem reduir l'excés de substàncies tòxiques o agressives amb l'ecosistema produït per l'ús de fertilitzants, herbicides, insecticides, fungicides, etc., i controlar el consum d'aigua, prescindint de plantes amb una gran necessitat de reg, per exemple la gespa.

En cada tipus de clima, la jardineria té diferents característiques. Al Mediterrani, la jardineria ecològica està molt prop de ser, i sovint es diu així, xerojardineria (*xero* significa "sec"), perquè tracta d'aconseguir la màxima eficiència en l'ús de l'aigua. Açò no vol dir no regar, ni vol dir jardí de cactus, es tracta d'administrar l'aigua. Aquestes tècniques ja eren conegudes pels nostres avantpassats, ja que a la conca mediterrània sempre s'ha viscut amb limitacions d'aigua i els jardins, com els dels àrabs o els patis de les alqueries, han estat dissenyats per fer un ús eficient del reg.

Com que un jardí és un petit ecosistema, amb flora i fauna, si en un d'ecològic mantenim un equilibri entre les poblacions d'animals i plantes, reduïrem els problemes de les plagues i les malalties. La fauna té un paper regulador dins de l'ecosistema i la utilització de productes agressius n'altera les poblacions. Les plantes han produït de manera natural i selectiva substàncies que els han permès sobreviure a les situacions d'atac d'animals, paràsits i altres. Aquestes fitosubstàncies (*fito* vol dir "planta") o compostos d'origen vegetal ens ajudaran en situacions d'emergència a mantenir l'equilibri al jardí.

El desequilibri a les poblacions ocasiona problemes. Dels animals que hi ha al jardí, anomenen paràsits als pugs, als cotonets i a altres animals que s'alimenten de les nostres plantes. D'altra banda, els depredadors

són els animals que s'alimenten dels paràsits, com la crisopa, la marieta i altres. Per això els depredadors funcionen com una fauna auxiliar del jardí que ens ajuda a mantenir el sistema en equilibri.

Tots els animals, paràsits i depredadors, compleixen una funció reguladora dins del sistema, és a dir, sense cap paràsit no tindríem el depredador al nostre jardí. Així, un jardí ecològic no és aquell que no té cap paràsit, sinó aquell en què està en equilibri la població de paràsits i la població de depredadors. Podrem regular les poblacions si hi ha diversitat, si proporcionem a la fauna un lloc on poder viure, amb les plantes adients per a cada estació.

La nostra proposta vol que mitjançant el jardí tingueu una aproximació a la natura i així conegueu millor el funcionament del món. Necessitareu observar i conèixer el clima, el sol, l'ombra, els sòls, la topografia i els éssers vius. És una manera excel·lent de crear al nostre abast el millor entorn natural.

■ ACTIVITAT: REPEL·LENT D'ALL PER A PUGONS

Aquest preparat és útil quan tenim una població molt alta de pugs que potser és molesta i perillosa per al jardí. Es tracta d'un preparat senzill però molt complet, perquè serveix no sols contra pugs, també regula altres fitòfags, ja que les seues propietats fan de l'all, a més, un bactericida i un fungicida. Una activitat senzilla i adient a grans i menuts que podeu aprofitar per preparar-la conjuntament.

Materials

- 15 g d'all picat. Si us desagrada l'olor de l'all, es pot bullir.
  - 10 g de sabó negre o de potassa (es correspon a una cullerada). El venen als supermercats com a sabó antitaques.
  - 1 litre d'aigua destil·lada (millor si és aigua de pluja o de l'aire condicionat).
  - Un polvoritzador.
  - Un colador.
  - Un recipient per a guardar el preparat.
  - Un recipient per a barrejar.
- (recordeu de reutilitzar-ne o reciclar-ne)

«LA JARDINERIA ECOLÒGICA
ÉS LA MANERA DE
TREBALLAR LA JARDINERIA
AMB LA PRETENSÍO DE
MANTENIR L'HARMONIA
AMB L'ENTORN I SER MÉS
RESPECTUÓS AMB EL MEDI
AMBIENT»

Preparació

1. Començarem picant l'all i ficant-lo dins d'un recipient al qual afegirem un litre d'aigua. Recordeu que si us en desagrada l'olor podeu bullir-lo abans.
2. Afegiu a aquesta aigua el sabó negre (1 cullerada o 10 g). Si l'aigua està calenta tardarà menys a dissoldre's el sabó. Si no, costarà un poc més.
3. Deixeu-lo en maceració tres o quatre hores.
4. Hem de remenar-lo fins que el sabó s'haja diluït i l'aigua es torne de color groguenc.
5. Passat el temps, hem de colar-lo i ficar-lo en el recipient seleccionat per a l'ocasió dels que tenim per reutilitzar. El millor és el vaporitzador.
6. Ja està llest el preparat, que podem fer servir fins a un mes.
7. Cal utilitzar-lo polvoritzant les fulles de les plantes malaltes quan no hi haja sol.
8. Podem repetir el tractament cada deu dies fins a un mes. Observeu els resultats i actueu en conseqüència.

El sabó negre per si mateix actua ofegant els paràsits, i l'all actua com a insecticida, fungicida i bactericida. També podem fer el mateix preparat amb ceba, que té les mateixes propietats que l'all. I recordeu, no es tracta d'eliminar tots els insectes del jardí, sinó de mantenir un equilibri.

A continuació hem preparat un quadre amb plantes que no haurien de faltar en un jardí ecològic, ja que solament la seua presència ens ajuda a mantenir l'ecosistema en equilibri.

PLANTES QUE NO HAURIEN DE FALTAR EN UN JARDÍ

Nom Científic	Nom Comú	Efecte
<i>Calendula officinalis</i> L.	boixac	Repel insectes. Les arrels secreten substàncies contra els cucs de terra.
<i>Matricaria camomilla</i> L. i altres matricaries	camamilla	Atrau insectes beneficiosos.
<i>Mentha arvensis</i> L. i altres mentes	menta	Repel formigues, arnes, mosques i altres insectes.
<i>Origanum vulgare</i> L.	orenga	Repel formigues, arnes, mosques i altres insectes.
<i>Rosmarinus officinalis</i> L.	romaní	Repel alguns insectes. Ajuda altres insectes que mengen paràsits.
<i>Ruta graveolens</i> L.	ruda	Repel les mosques.
<i>Salvia officinalis</i> L.	sàlvia	Repel insectes com la papallona de la col o la mosca de la carlota i també les formigues.
<i>Thymus</i> sp.	farigola o timó	Potencia les qualitats aromàtiques de les plantes veïnes.
<i>Tagetes patula</i> L.	clavell de moro	Les arrels secreten substàncies contra cucs de terra. Repel insectes en general.
<i>Urtica dioica</i> L.	ortiga	Augmenta la resistència de les plantes veïnes, ja que millora el sòl i el compost. Incrementa el contingut d'olis essencials de les aromàtiques.
<i>Urtica urens</i> L.	ortiga menor	

Gabinet de Didàctica
Jardí Botànic de la Universitat de València

Integrat per Mª José Carrau, Olga Ibáñez i Pepa Rey